

Research Note

เช็กสุขภาพธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน:

ปี 2563 โรงพยาบาลเอกชนเผชิญปัจจัยเสี่ยงและความท้าทายรอบด้าน โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของ Covid-19

May 21, 2020

นักวิเคราะห์

สุจิตรา อันโน

0-2208-3578

Sujitra.anno@ktb.co.th

Key Highlights:

- ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ Covid-19 และสงครามราคาน้ำมันโลก ที่ทำให้จำนวนคนไข้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติลดลง ทั้งนี้ คาดว่าภาพรวมรายได้ของโรงพยาบาลเอกชนในปี 2563 จะหดตัว 6-8%YoY
- เศรษฐกิจและกำลังซื้อที่หดตัว จะกระทบโรงพยาบาลเอกชนที่เจาะกลุ่มคนไข้ที่มีรายได้ปานกลาง
- โรงพยาบาลเอกชนที่ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ที่จำหน่ายราคาสูง อาจต้องได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมราคาสินค้า ยา เวชภัณฑ์และการบริการทางการแพทย์ที่เข้มข้นขึ้น
- Digital Health หรือ Health Tech จะเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพของให้บริการและช่วยขับเคลื่อนธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งและอยู่รอดได้ในระยะยาว จนกลายเป็น NewNormal ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

Krungthai
COMPASS

This report is not intended to provide the basis for any evaluation of the financial instruments discussed herein. The information was obtained from various sources; we do not guarantee its accuracy or completeness. In particular, information provided herein should be regarded as indicative, preliminary and for illustrative purposes only. There is no representation that any transaction can execute at such terms or price.

Information provided in this report is not intended to constitute legal, tax or accounting advice in relation to entering into any transaction and does not have regard to the particular needs of any specific person who may receive this report. Clients should consult their own financial advisors regarding the appropriateness of investing in any investment strategies discussed or recommended in this report and should understand that statements regarding future prospects may not be realized. While all information this presentation has been produced or compiled from sources believed to be reliable, the Bank makes no representation as to its accuracy or completeness.

แม้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนจะเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการเติบโตต่อเนื่องด้วยปัจจัยสนับสนุนที่แข็งแกร่ง แต่ก็ยังเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ Covid-19 โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงพยาบาลเอกชนที่พึ่งพารายได้จากคนไข้ต่างชาติ

ภาพรวมรายได้ของโรงพยาบาลเอกชน ปี 2563 จะหดตัวกว่า 6-8%YoY โดยกลุ่มโรงพยาบาลที่มีสัดส่วนคนไข้ต่างชาติสูงจะได้รับผลกระทบมากที่สุด นำโดยโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ (BH) สมิติเวช (SVH) และกลุ่มกรุงเทพดุสิตเวชการ (BDMS) ที่มีสัดส่วนรายได้จากคนไข้ต่างชาติสูงถึง 66% ¹ 40% ² และ 30% ³ ตามลำดับ

ภาพรวมธุรกิจปี 2563: ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ Covid-19 ที่ทวีความรุนแรงขึ้นและกระจายไปทั่วโลก รวมทั้งในไทย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยหดตัวรุนแรง โดย Krungthai COMPASS ประเมินว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจะลดลงถึง 79.6%YoY ซึ่งรวมไปถึงคนไข้ชาวต่างชาติ เนื่องจากมีข้อจำกัดในการเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในไทย นอกจากนี้ คาดว่าจำนวนคนไข้ชาวไทยจะลดลงจากมาตรการ Lockdown ของภาครัฐ และความกังวลที่จะมีโอกาสติดเชื้อ Covid-19 เนื่องจากโรงพยาบาลเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะกลุ่มคนไข้ที่ใช้บริการทางการแพทย์ที่ไม่เร่งด่วนฉุกเฉิน อาทิ บริการด้านทันตกรรม การตรวจสุขภาพ อีกทั้งสงครามราคาน้ำมันโลกที่ทำให้ราคาน้ำมันปรับตัวลดลงอย่างมากกดดันรายได้ของคนไข้กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ซึ่งอาจส่งผลให้จำนวนคนไข้กลุ่มนี้ลดลงมากขึ้นไปอีก โดยโรงพยาบาลเอกชนที่มีสัดส่วนรายได้จากคนไข้ต่างชาติสูงจะถูกรบกวนมากที่สุด ทั้งนี้ คาดว่า ภาพรวมรายได้ของโรงพยาบาลเอกชนจะหดตัว 6-8%YoY และในปี 2564 รายได้ของธุรกิจจะกลับมาขยายตัวได้ 8-10%YoY ด้วยศักยภาพและคุณภาพการรักษารักษาของโรงพยาบาลเอกชนของไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI กว่า 47 แห่ง

¹ ที่มา: รายงานประจำปี 2562 บมจ. โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ (BH)

² ที่มา: รายงานประจำปี 2562 บมจ. สมิติเวช (SVH)

³ ที่มา: รายงานประจำปี 2562 บมจ. กรุงเทพดุสิตเวชการ (BDMS)

ปี 2563 เป็นปีแห่งความท้าทายของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่ต้องเผชิญกับความเล็งรอบด้าน ซึ่งปัจจัยเสี่ยงหลักๆ ที่เข้ามากระทบ ได้แก่

- **Covid-19 กดดันรายได้โรงพยาบาลเอกชน**

การแพร่ระบาดของ Covid-19 ทำให้ผู้เข้ารับบริการทางการแพทย์ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีข้อจำกัดในการเข้ารับบริการ รวมถึงความตระหนักและกังวลต่อการติดเชื้อ ทำให้คนไข้ที่ไม่เจ็บป่วยฉุกเฉินหลีกเลี่ยงการเข้ารับการรักษา รวมถึงการหยุดชะงักของกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางประเภท ส่งผลให้รายได้ของโรงพยาบาลเอกชนทั้งในกลุ่มที่พึ่งพารายได้จากคนไข้ต่างชาติในสัดส่วนที่สูง และกลุ่มโรงพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรม มีรายได้ลดลง ขณะที่ยังต้องแบกรับค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่สูงพอสมควร จึงกดดันการทำกำไรของธุรกิจ

- **รายได้คนไข้ตะวันออกกลางถูกกดดันจากราคาน้ำมันหดตัว**

แม้ว่ากลุ่มคนไข้ตะวันออกกลางจะมีสัดส่วนลดลงจากในอดีต แต่ยังเป็นกลุ่มลูกค้าที่สำคัญของโรงพยาบาลเอกชนบางแห่ง อาทิ กลุ่มโรงพยาบาลในเครือ BDMS โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ กลุ่มโรงพยาบาลธนบุรี และกลุ่มโรงพยาบาลในเครือ BCH ทั้งนี้ หากราคาน้ำมันยังอยู่ในระดับต่ำ อาจกระทบต่อฐานลูกค้าชาวตะวันออกกลางที่เป็นกลุ่มลูกค้าระดับสูง และมีกำลังทรัพย์ในการใช้จ่าย โดยในปี 2561 นักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลางมีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการทางการแพทย์ในไทยกว่า 2,300 ล้านบาท

- **ปัญหาล้างซื้อที่หดตัว จะเป็นปัจจัยสำคัญที่กดดันรายได้ของโรงพยาบาลเอกชนในระยะถัดไป**

กลุ่มคนไข้ที่มีกำลังซื้อปานกลางต้องระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้นในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจหดตัว ทำให้โรงพยาบาลที่เจาะกลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้ได้รับผลกระทบมากกว่าโรงพยาบาลที่มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีรายได้ระดับสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาโครงการการประมาณค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจากผลของการสร้างเสริมสุขภาพ ของ TDRI ที่พบว่า เมื่อประชากรมีรายได้มากขึ้น จะยอมจ่ายค่ารักษาพยาบาลสูงขึ้น เพื่อให้ได้รับความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น

- **ความไม่ชัดเจนของแนวทางการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมราคา ยา เวชภัณฑ์ และการบริการทางการแพทย์ เพิ่มความเสี่ยงให้กับโรงพยาบาลเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนที่ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ที่จำหน่ายราคาสูง**

มาตรการควบคุมราคา ยา เวชภัณฑ์ และการบริการทางการแพทย์ ได้มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2562 และได้มีการดำเนินการตามมาตรการอย่างต่อเนื่อง ทั้งการกำหนดให้โรงพยาบาลเอกชนแจ้งข้อมูลราคาซื้อและราคาจำหน่าย ยา เวชภัณฑ์ ค่าบริการรักษาพยาบาล ค่าบริการทางการแพทย์ และค่าบริการอื่นของสถานพยาบาลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และติดตั้ง QR Code แสดงการเปรียบเทียบราคารายาน โรงพยาบาลเอกชน นอกจากนี้ ยังได้ประกาศกลุ่มโรงพยาบาลสีเขียวจำนวน 164 แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนที่คิดราคาไม่แพงหรือแบบอนุเคราะห์ผู้ป่วย ดังนั้น หากกรมการค้าภายในมีมาตรการที่เข้มข้นและจริงจังมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อลดส่วนต่างค่ายา และค่ารักษา ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อาจส่งผลให้กลุ่มโรงพยาบาลเอกชนที่ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ที่จำหน่ายราคาสูงได้รับผลกระทบต่ออัตรากำไร

รูปที่ 1

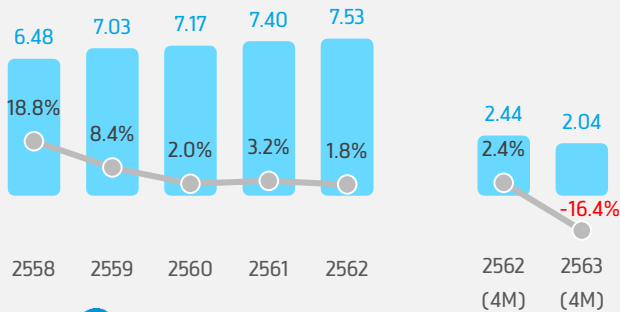
การใช้บริการผู้ป่วยนอก (OPD) และผู้ป่วยใน (IPD)

จำนวนการใช้บริการของผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในลดลง โดยเริ่มลดลงตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 และลดลงอย่างมากในช่วงเดือนเมษายน 2563 ที่มีการแพร่ระบาดของ Covid-19 เป็นวงกว้าง สะท้อนถึงความความกังวลที่จะมีโอกาสติดเชื้อ Covid-19 ทำให้หลีกเลี่ยงการใช้บริการทางการแพทย์เมื่อไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน พร้อมทั้งมีการประกาศใช้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดที่เข้มงวดมากขึ้น รวมถึงการประกาศใช้ พรก.ฉุกเฉิน และทำให้ต้องหยุดกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางอย่าง อีกทั้งมีการประกาศห้ามสายการบินทั่วโลกเข้าไทย ส่งผลให้คนใช้ต่างชาติไม่สามารถเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในไทยได้

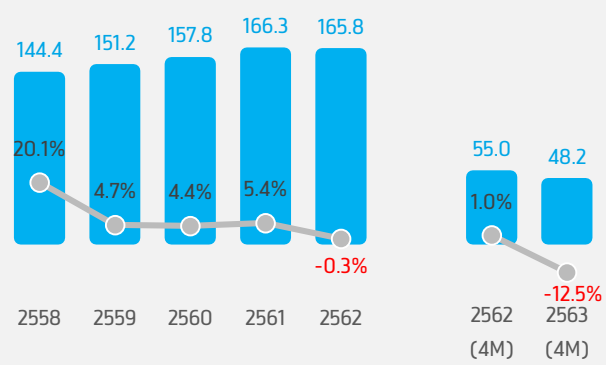
ที่มา: Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข

- จำนวนการใช้บริการผู้ป่วยใน (ล้านคน)
- จำนวนการใช้บริการผู้ป่วยนอก (ล้านครั้ง)
- อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YoY)

การใช้บริการของผู้ป่วยใน (IPD)

การใช้บริการของผู้ป่วยนอก (OPD)

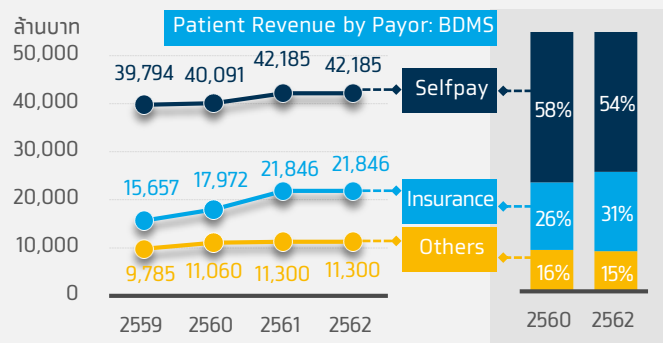
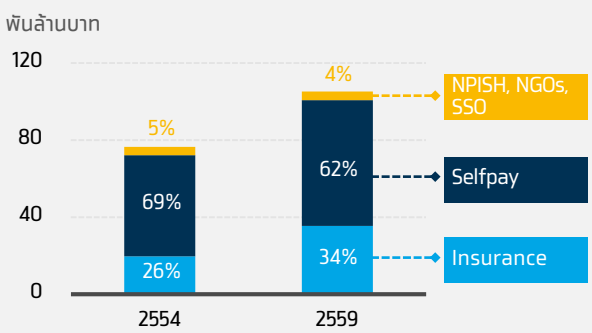

รูปที่ 2

สัดส่วนการจ่ายค่ารักษาพยาบาลของคนใช้โรงพยาบาลเอกชน

ข้อมูลโครงสร้างการจ่ายค่ารักษาพยาบาลของคนใช้โรงพยาบาลเอกชนจาก BMI Research สอดคล้องกับข้อมูลของกลุ่มโรงพยาบาลในเครือ BDMS ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด พบว่า คนใช้ที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยตนเองมีสัดส่วนมากที่สุด ดังนั้น ภาวะเศรษฐกิจและกำลังซื้อที่หดตัว อาจมีผลต่อการเลือกใช้บริการทางการแพทย์ในโรงพยาบาลเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มคนใช้ที่มีรายได้ระดับกลางที่ต้องระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น และส่งผลให้โรงพยาบาลเอกชนที่มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นลูกค้าระดับกลางมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

ที่มา: BMI Research by EMIS, บมจ. กรุงเทพดุสิตเวชการ (BDMS)

แม้ว่าในปี 2563 ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนต้องเผชิญความเสี่ยงและความท้าทายรอบด้าน แต่ยังมีปัจจัยสนับสนุนบางประการที่เป็นผลดีกับธุรกิจ

- **ประกันสังคมได้เพิ่มอัตราค่าบริการทางการแพทย์ ปี 2563 โดยเฉลี่ย 3,959 บาท/คน/ปี ซึ่งจะส่งผลดีกับกลุ่มโรงพยาบาลที่มีสัดส่วนลูกค้ากลุ่มประกันสังคมค่อนข้างมาก**

ที่ประชุมคณะกรรมการประกันสังคมเห็นชอบการปรับอัตราค่าบริการทางการแพทย์ปี 2563 ให้แก่สถานพยาบาลคู่สัญญาในระบบประกันสังคม ทั้งนี้ มีสถานพยาบาลเอกชนที่เป็นคู่สัญญากับประกันสังคมจำนวน 79 แห่ง

โดยประมาณการค่าใช้จ่ายกรณีค่าบริการทางการแพทย์โดยเฉลี่ยอัตรา 3,959 บาท/คน/ปี แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

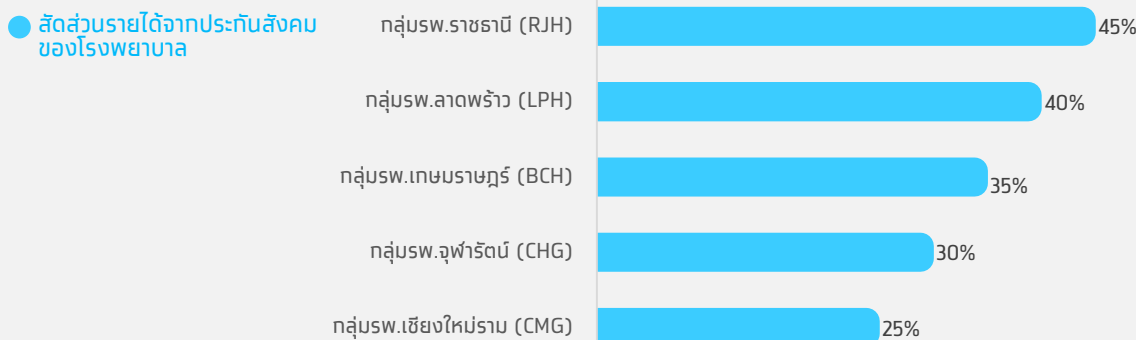
1. ค่าบริการทางการแพทย์ที่เหมาะสมจ่ายอัตรา 1,640 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้น 9.3%YoY กรณีผู้ป่วยในด้วยโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูง (AdjRW มากกว่าหรือเท่ากับ 2) อัตรา 746 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้น 16%YoY และกรณีผู้ป่วยนอกที่สถานพยาบาลต้องมีภาระการรักษาผู้ประกันตนป่วยด้วยโรคเรื้อรังอัตรา 453 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้น 1.3%YoY **รวมจ่ายให้สถานพยาบาลคู่สัญญาในอัตรา 2,839 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้น 9.7%YoY**
2. ค่าบริการทางการแพทย์นอกเหนือจากเหมาะสมจ่าย แยกเป็นกรณีอุบัติเหตุฉุกเฉิน ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์บำบัดรักษาโรค และอื่นๆ อัตรา 1,120 บาท/คน/ปี

รูปที่ 3

กลุ่มโรงพยาบาลเอกชนที่มีสัดส่วนรายได้จากประกันสังคมสูง (20-50%)

โรงพยาบาลเอกชนที่เป็นคู่สัญญากับประกันสังคมจะได้รับผลดีจากการปรับขึ้นอัตราเหมาะสมจ่ายที่เพิ่มขึ้นราว 9.7%YoY ทำให้มีแนวโน้มที่จะมีรายได้และทำไรสุทธิตั้งขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ความต้องการใช้บริการทางการแพทย์ที่ลดลงจากการแพร่ระบาดของ Covid-19

ที่มา: กรุงเทพธุรกิจ, สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ) รวบรวมข้อมูลโดย Krungthai COMPASS

รูปที่ 4

ผลประกอบการไตรมาส 1 ปี 2563 ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

รายได้และกำไรของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดฯ ในไตรมาส 1/2563 จำนวน 24 ราย ยังคงทรงตัว โดยมีรายได้ดำเนินงาน 43,810 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 0.4%YoY และมีกำไรสุทธิ 5,596 ล้านบาท ลดลงถึง 53.0%YoY ส่งผลให้อัตรากำไรสุทธิลดลงเป็น 12.8% (ไตรมาส 1/2562 เท่ากับ 27.3%) ทั้งนี้ สาเหตุที่กำไรสุทธิลดลงถึง 53.0%YoY ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ BDMS ซึ่งมี Market Share 54% ได้บันทึกกำไรพิเศษจากการขายเงินลงทุนทั้งหมดใน บมจ. โรงพยาบาลรามคำแหง ส่งผลให้รายได้รวมของ BDMS เพิ่มขึ้นมากถึง 65.9%YoY ในไตรมาส 1/2562 (หากตัดกำไรพิเศษออกไป คาดว่า กำไรสุทธิของ BDMS ในไตรมาส 1/2563 จะหดตัวประมาณ 7-10%YoY) นอกจากนี้ รายได้และกำไรสุทธิของโรงพยาบาลที่มีสัดส่วนคนไข้ต่างชาติสูงอย่างโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ กลุ่มโรงพยาบาลสมิติเวช กลุ่ม BDMS รวมถึงกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนอื่น เริ่มหดตัว และคาดว่าจะหดตัวชัดเจนขึ้นในไตรมาส 2/2563 โดยสาเหตุหลักมาจากการประกาศห้ามสายการบินทั่วโลกเข้าไทย ส่งผลให้คนไข้ต่างชาติไม่สามารถเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลและใช้บริการทางการแพทย์ในไทยได้ นอกจากนี้ กลุ่มโรงพยาบาลที่เน้นกลุ่มลูกค้าประกันสุขภาพและลูกค้าที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง และไม่ได้เป็นคู่สัญญากับประกันสังคม ก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน อาทิ โรงพยาบาลนนทเวช โรงพยาบาลพระรามเก้า

ที่มา: งบการเงินไตรมาสที่ 1/2563 (สอบทานแล้ว) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: * อยู่ในตลาด MAI

** ไตรมาส 1/2562 มีกำไรพิเศษจากการขายหุ้น RAM

ตัวย่อ	ชื่อบริษัท	รายได้ดำเนินงาน (ล้านบาท)			กำไรสุทธิ (ล้านบาท)			อัตรากำไรสุทธิ %
		Q1/2562	Q1/2563	%YoY	Q1/2562	Q1/2563	%YoY	
BDMS	บมจ. กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด	20,545	19,740	-3.9	8,553	2,691	** -68.5	13.6
BH	บมจ. โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด	4,650	4,090	-12.0	1,082	769	-28.9	18.8
SVH	บมจ. สมิติเวช จำกัด	3,132	2,949	-5.8	550	512	-6.9	17.4
BCH	บมจ. บางกอก เซน ฮอสปิทอล จำกัด	2,078	2,178	4.8	283	296	4.5	13.6
VIBHA	บมจ. โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด	1,523	1,637	7.5	163	213	30.2	13.0
RAM	บมจ. โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด	1,063	2,141	101.4	357	307	-14.0	14.3
CMR	บมจ. เชียงใหม่รามธุรกิจการแพทย์ จำกัด	911	1,014	11.3	61	142	131.4	14.0
CHG	บมจ. โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด	1,228	1,317	7.2	167	178	6.6	13.5
NTV	บมจ. โรงพยาบาลนนทเวช จำกัด	547	488	-10.9	107	78	-27.2	16.0
SKR	บมจ. ศิครินทร์ จำกัด	883	965	9.3	73	73	0.2	7.5
M-CHAI	บมจ. โรงพยาบาลมหาชัย จำกัด	588	625	6.3	20	6	-70.6	0.9
AHC	บมจ. โรงพยาบาลเอกชล จำกัด	407	376	-7.7	30	15	-50.3	4.0
VIH	บมจ. ศรีวิชัยเวชวิวัฒน์ จำกัด	566	602	6.3	37	46	23.0	7.6
KDH	บมจ. ธนบุรี เมดิคอล เซ็นเตอร์ จำกัด	208	227	9.2	5	5	13.6	2.3
NEW	บมจ. วัฒนาการแพทย์ จำกัด	93	96	2.7	7	6	-2.2	6.8
LPH	บมจ. โรงพยาบาล ลาดพร้าว จำกัด	383	422	10.4	36	43	21.0	10.2
RJH	บมจ. โรงพยาบาลราชธานี จำกัด	446	447	0.3	177	83	-53.1	18.5
EKH	บมจ. เอกชัยการแพทย์ จำกัด	200	183	-8.4	45	11	-76.3	5.8
RPH	บมจ. โรงพยาบาลราชพฤกษ์ จำกัด	205	216	5.4	31	30	-2.8	13.8
THG	บมจ. ธนบุรี เฮลท์แคร์ กรุ๊ป จำกัด	1,872	1,940	3.6	11	71	526.2	3.7
WPH	บมจ. โรงพยาบาลวัฒนะแพทย์ ตรัง จำกัด	172	212	23.2	-6	1	-119.4	0.6
PRINC	บมจ. พรินซ์เฟิล แคปิตอล จำกัด	702	711	1.2	-69	-121	76.2	-17.1
PR9	บมจ. โรงพยาบาลพระรามเก้า จำกัด	695	659	-5.2	86	37	-56.6	5.7
TNH	บมจ. โรงพยาบาลไทยนครินทร์ จำกัด *	555	576	3.8	102	104	1.5	18.0
รวม 24 บริษัท		43,653	43,810	0.4	11,906	5,596	-53.0	12.8

รูปที่ 5

ค่าใช้จ่ายและต้นทุนของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2563

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ส่งผลให้ผู้เข้ารับบริการด้านการแพทย์ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ กระทบต่อรายได้ของโรงพยาบาลเอกชน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หลายโรงพยาบาลพยายามลดค่าใช้จ่าย และชะลอการลงทุน

ที่มา: งบการเงินไตรมาสที่ 1/2563 (สอบทานแล้ว) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: * อยู่ในตลาด MAI

ตัวย่อ	ชื่อบริษัท	ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ล้านบาท)			ต้นทุนขายสินค้าและหรือ ต้นทุนการให้บริการ (ล้านบาท)		
		Q1/2562	Q1/2563	%YoY	Q1/2562	Q1/2563	%YoY
BDMS	บมจ. กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด	4,295	3,773	-12.2	13,490	13,034	-3.4
BH	บมจ. โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด	880	913	3.8	2,495	2,297	-7.9
SVH	บมจ. สมิติเวช จำกัด	538	485	-9.8	1,971	1,881	-4.6
BCH	บมจ. บางกอก เช่น ฮอสปิทอล จำกัด	288	293	1.7	1,444	1,515	5.0
VIBHA	บมจ. โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด	243	248	1.9	1,182	1,183	0.1
RAM	บมจ. โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด	128	348	171.4	741	1,580	113.3
CMR	บมจ. เชียงใหม่รามธุรกิจการแพทย์ จำกัด	133	135	1.0	741	734	-1.0
CHG	บมจ. โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด	154	154	-0.2	853	931	9.1
NTV	บมจ. โรงพยาบาลนนทเวช จำกัด	69	67	-3.1	359	339	-5.6
SKR	บมจ. ศิครินทร์ จำกัด	164	177	7.6	624	690	10.6
M-CHAI	บมจ. โรงพยาบาลมหาชัย จำกัด	97	127	30.8	471	483	2.4
AHC	บมจ. โรงพยาบาลเอกชล จำกัด	26	24	-8.1	353	343	-2.8
VIH	บมจ. ศรีวิชัยเวชวิวัฒน์ จำกัด	87	92	5.6	432	451	4.3
KDH	บมจ. รนบุรี เมดิเคิล เซ็นเตอร์ จำกัด	57	59	3.0	148	164	10.9
NEW	บมจ. วัฒนาการแพทย์ จำกัด	20	20	-0.1	65	68	4.7
LPH	บมจ. โรงพยาบาล ลาดพร้าว จำกัด	48	55	15.4	284	309	8.5
RJH	บมจ. โรงพยาบาลราชธานี จำกัด	42	45	7.2	285	305	6.8
EKH	บมจ. เอกชัยการแพทย์ จำกัด	41	47	14.1	110	128	16.4
RPH	บมจ. โรงพยาบาลราชพฤกษ์ จำกัด	30	32	6.5	137	148	8.1
THG	บมจ. รนบุรี เฮลท์แคร์ กรุ๊ป จำกัด	378	381	0.8	1,425	1,540	8.1
WPH	บมจ. โรงพยาบาลวิวัฒน์แพทย์ ตริ่ง จำกัด	49	41	-16.6	135	168	24.1
PRINC	บมจ. พรินซ์เฟิล แคปิตอล จำกัด	206	212	3.1	524	593	13.1
PR9	บมจ. โรงพยาบาลพระรามเก้า จำกัด	130	138	5.8	470	488	3.7
TNH	บมจ. โรงพยาบาลไทยนครินทร์ จำกัด *	47	43	-8.7	391	412	5.6
	รวม 24 บริษัท	8,150	7,907	-3.0	29,133	29,784	2.2

Covid-19 เป็นตัวเร่งให้ Digital Health หรือ Health Tech ในไทยเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น และกลายเป็น New Normal ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

เมื่อธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนต้องเผชิญกับมาตรการ Social Distancing ทำให้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เพื่อมาสนับสนุนการให้บริการทางสุขภาพที่หลากหลาย ที่ผ่านมายุทธศาสตร์การแพทย์ โดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชน ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งในเชิงของการช่วยวินิจฉัยโรค การรักษา และการดูแลผู้ป่วย รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพ อำนวยความสะดวกในการเข้ารับบริการ แต่เป็นการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของ Covid-19 ทำให้โรงพยาบาลหลายแห่ง และตัวคนไข้เองหันมาให้ความสนใจกับการบริการด้านสุขภาพโดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมระหว่างแพทย์และคนไข้มากขึ้น สำหรับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามาช่วยขับเคลื่อนระบบการแพทย์ อาทิ การแพทย์ทางไกล (Telemedicine) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) Blockchain AR และเทคโนโลยีเสมือน (AR and VR) การเก็บสำเนาในรูปดิจิทัล (Digital Twin)

HELPFUL TIPS

สามารถศึกษาศึกษารายละเอียดของ Digital Health/Health Tech เพิ่มเติมได้จากบทความเรื่อง "จาก 5G สู่นาคตของ Smart Healthcare"

ตัวอย่างการนำ Digital Health หรือ Health Tech มาใช้ในการให้บริการทางการแพทย์

- Samitivej Virtual Hospital: โรงพยาบาลบนโลกออนไลน์ ที่ให้บริการ Telemedicine ด้วยการนำเทคโนโลยีมาช่วยให้ผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์สามารถพูดคุยตอบโต้กันได้แบบ Real-time และสามารถเชื่อมโยงไปสู่บริการอื่นได้ อาทิ บริการจัดส่งยาตามคำสั่งแพทย์ บริการ Test@Home ที่เป็นบริการเจาะเลือดนอกสถานที่
- บริษัทประกัน อาทิ เอฟดับบลิวดี ประกันชีวิต เมืองไทยประกันชีวิต ได้ร่วมกับโรงพยาบาลชั้นนำ เช่น กลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ กลุ่มโรงพยาบาลพญาไท กลุ่มโรงพยาบาลสมิติเวช กลุ่มโรงพยาบาลบางปะกอก กลุ่มโรงพยาบาลเปาโล กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ กลุ่มโรงพยาบาลมหาชัย ในการเพิ่มบริการ Telemedicine สำหรับลูกค้า ซึ่งเป็นการบริการให้คำปรึกษาจากแพทย์ทางออนไลน์ และการจัดส่งยาถึงบ้านลูกค้า โดยครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลตามวงเงินค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก (OPD) ได้แก่ ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าตรวจทางห้องปฏิบัติการ เฉพาะการตรวจเลือดเพื่อดูปริมาณน้ำตาลการทำงานของไต ตับ ตับอ่อน และหัวใจ ค่าแพทย์ รวมถึงค่าจัดส่งยาถึงบ้าน

Our View:

- **การแพร่ระบาดของ Covid-19 จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของโรงพยาบาลเอกชนในระยะสั้น เนื่องจากคนไข้และนักท่องเที่ยวต่างชาติ เลี่ยงการเดินทางเพื่อมารักษาพยาบาลออกไป โดยหลังจากที่สามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคได้ ประเมินว่าธุรกิจจะสามารถเติบโตได้ต่อเนื่องในระยะยาว** เนื่องจากธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนยังเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพและสามารถเติบโตได้ตามความต้องการการรักษาพยาบาลที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้ป่วยและอัตราการเจ็บป่วยที่สูงขึ้นทั้งจากวิถีการดำเนินชีวิต สังคมผู้สูงอายุ และการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ตามฤดูกาลที่รุนแรงขึ้น ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้ป่วยชาวต่างชาติจากตะวันออกกลาง จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น และอาเซียน จะยังคงกลับมาใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนในไทย เนื่องจากเชื่อมั่นในคุณภาพการรักษา ค่ารักษาพยาบาลและค่าครองชีพไม่สูงมากเมื่อเทียบกับคู่แข่งที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน อีกทั้งมีมาตรฐานและบริการที่ดี นอกจากนี้ คนไทยจะให้ความสำคัญกับการทำประกันสุขภาพมากขึ้น จนส่งผลให้เกิดการขยายตัวของการทำประกันสุขภาพ ทำให้โรงพยาบาลเอกชนสามารถขยายกลุ่มลูกค้าไปยังกลุ่มบริษัทประกันได้ เพื่อชดเชยรายได้ที่อาจจะหดตัวจากกลุ่มลูกค้าเงินสดตามภาวะเศรษฐกิจที่ยังหดตัวอย่างไรก็ตาม ยังมีโอกาสที่สถานการณ์การแพร่ระบาดในต่างประเทศจะยืดเยื้อกว่าที่คาด ทำให้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและกำลังซื้อทั่วโลกอย่างรุนแรง ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ยังกดดันรายได้ของโรงพยาบาลเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มโรงพยาบาลที่มีสัดส่วนคนไข้ต่างชาติสูง

Our View:

- **ผู้ประกอบการต้องตระหนักรู้และปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อต้อนรับ New Normal ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน และยกระดับคุณภาพการแข่งขันของตนเอง** สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 เป็นเหตุการณ์ที่อยู่เหนือความคาดหมายและยากต่อการควบคุม ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานธุรกิจในรูปแบบเดิม ทำให้เกิดการปรับตัวทางธุรกิจเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการ Social Distancing โดยธุรกิจจำเป็นต้องปรับรูปแบบการให้บริการที่เป็น Individual มากขึ้น เช่น การให้บริการตรวจสุขภาพเบื้องต้นที่บ้าน ขณะที่ต้องให้ความสำคัญกับการทำ Digital Transformation และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพของให้บริการและช่วยขับเคลื่อนธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งและอยู่รอดได้ในระยะยาว พร้อมทั้งต้องปรับให้ง่ายต่อการใช้งาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับบริการทางการแพทย์เปิดรับการบริการรูปแบบใหม่ไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่ปรับตัวได้เร็วและก่อนผู้อื่น ก็จะได้รับผลกระทบน้อยกว่าและยังอาจแปลงวิกฤตเป็นโอกาสทางธุรกิจเหนือคู่แข่ง
- **ผู้ประกอบการควรตระหนักรู้และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการบังคับใช้ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Thailand's Personal Data Protection Act B.E. 2562 (2019): PDPA) ควบคู่ไปกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการด้านการแพทย์และการดูแลสุขภาพ** แม้ว่า ครม. จะมีมติให้เลื่อนการบังคับใช้ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ออกไปอีก 1 ปี จากเดิมที่จะมีผลบังคับใช้ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563 แต่ พ.ร.บ. ดังกล่าวยังต้องถูกนำมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของยุโรป GDPR (General Data Protection Regulation) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากที่ผ่านมามีการดำเนินการทำตามมาตรฐาน HIPAA (Health Insurance Portability and Accountability Act) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านสุขภาพเพียงอย่างเดียว อาทิ ข้อมูลส่วนตัวของคนไข้ ข้อมูลประวัติการรักษา ข้อมูลประกันสุขภาพและบัตรเครดิต โดยไม่ได้พิจารณาถึงเรื่องของการให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ทำให้ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญกับการปรับองค์กรให้สอดคล้องกับ PDPA ซึ่งต้องลงทุนเพื่อเตรียมพร้อมทั้งในด้านกระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ บุคลากร และต้องประเมินผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อองค์กร อาทิ การตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์และเตรียมการภายในองค์กร การมองหา Scenarios ที่อาจจะเกิดปัญหาพร้อมทั้งหาแนวทางป้องกัน การสร้างการรับรู้และจัด Security Awareness Training ให้แก่ผู้บริหารและพนักงาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของ PDPA รวมถึงการปรับ Informed Consent และระบบสารสนเทศเพื่อรองรับและให้เป็นไปตามกฎระเบียบต่างๆ และการจัดหาหรือจัดอบรมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้มีความพร้อมปฏิบัติตามกฎหมาย